

Силабус з дисципліни

«ЕКЗИСТЕНЦІЙНА АНТРОПОЛОГІЯ»

Викладач дисципліни : Хміль В.В. професор кафедри «Філософія і соціологія», д. філос. наук.

Спеціалізація – «Філософська антропологія»

Спеціальність – 073 «Філософія»

Шифр галузі - 03

Рівень вищої освіти – другий (магістерський). Для засвоєння дисципліни «Екзистенційна антропологія» необхідно знати курси, які прочитані при підготовці бакалаврів: Культурологія, Історія України, філософії та інші спецкурси по вибору.
Статус дисципліни – нормативно-професійна
Обсяг –3 кредити ЄКТС. Загальна кількість годин – 90 (для денної та заочної форми навчання):
Аудиторних занять– 32 год.
Самостійна роботи студента – 58 год.
Форма кінцевого контролю - залік
Зв'язок з викладачем: e-mail: Broun79@gmail.com , тел. 056 – 373-15-88

Анотація до курсу

Філософська антропологія та її екзистенційний зміст є одним з найбільш актуальних проблемних напрямків сучасної філософської думки. Предметом вивчення «Екзистенційної антропології» - є сукупність принципів, підходів, методів філософсько-антропологічних парадигм пізнання людини. Важливим також є аналіз «екзистенціалів» людського буття, таких як страх, сором, самотність, совість, свобода та відповідальність, «проект» людини, агресія, смерть тощо, що накопичило людство в процесі життя багатьох поколінь. Це способи осмислення людиною самої себе, внутрішнього духовного світу, своїх власних вимірів соціальності, в найсуттєвіших прагненнях пізнання себе як людини в інтерсуб'єктивному просторі та особистого задоволення та щастя.

Мета навчальної дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Екзистенційної антропології» є формування у студентів сучасного філософського світогляду, цілісного уявлення про загальні біологічні, соціальні закономірності становлення людини. Процес поглибленого знайомства з основними етапами розвитку екзистенційної філософії, розуміння концептуальних відмінностей представників різних шкіл в зарубіжній та вітчизняній антропології, дають магістранту сформулювати здатність до аналітичного мислення, перспективного бачення вирішення проблем людини. важливих світоглядних питань. Засвоєне знання спрямоване на залучення магістра до загальнокультурного світового контексту місця людини в світі та виходу з екзистенційної кризи.

Метою дисципліни є досягнення компетентностей, які основані на зазначених в освітньо-професійній програмі:

1. Здатність до абстрактного мислення. Вміння системно аналізувати феномени духовної культури людства з позицій екзистенції людини.
2. Вміння спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
3. Здатність системно мислит та аналізувати сучасну екзистенційну кризу.
4. Мати здатність осмислювати основні етапи становлення та розвитку екзистенційної філософії, розуміти концептуальні відмінності представників різних етапів розвитку філософської антропології, перспектив її подальшого розвитку.
5. Здатність працювати в команді, проявляти лідерські здібності та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні навчальних, наукових питань в різноманітних ситуаціях.
6. Осмислювати та співвідносити свою власну екзистенційну ситуацію з поточним станом локальних та глобальних проблем.
7. Мати здатність навички орієнтуватися у науковій та періодичній антропологічній літературі із актуальних проблем екзистенційної антропології.
8. Здатність до дотримання етичних норм академічної доброчесності в науково-педагогічній діяльності.

Зміст дисципліни

<u>Дата Прове дення</u>	Зміст лекційних занять та семінарів	Денна форма навч.	Зоачна форма навч.
	Лекції	16 год	6 год
	Тема 1. Предмет «Екзистенційної антропології». Онтологічні підвалини людського буття та екзистенціали їх прояву (сором, агресія, страх). Образи людини в історії філософії як передумова людської екзистенції.	2	2
	Тема 2. Особливої розуміння людини в античності. Епікуреїзм. Стоїцизм. Релігійно-філософські уявлення про людину. Християнський неосократизм Авг. Блаженного як прояви екзистенції людини.	2	Само стійно
	Тема 3. Екзистенційні моделі та образи людини в класичній філософії як протипага раціоналізму. (Паскаль, Декарт, Кіркгор, Кант). Криза гуманності в капіталістичну епоху.	2	Само стійно
	Тема 4. «Антропологічний поворот ХХ ст.» та місце в ньому екзистенційної проблематики. Культурологічні та соціологізаторські образи людини. Разум та екзистенція. Розширення екзистенційного інструментарію в сучасних концепціях.	2	2
	Тема 5. Проблема свободи людини у Ж.П. Сартра. Феноменологія та екзистенціалізм Людина як «проект». Відмова від шукань сутності людини. Свобода та відповідальність А.Харенд Е.Фрома, К.Ясперса..	2	Само стійно
	Тема 6. Проблема сенсу життя та проблема безсмертя. Трансценденталізм Марселя. Сутність людського буття та реальності у філософії М.Хайдеггера. Екзистенціалізм та прагматизм. Екзистенційна криза та системи цінностей	2	Само стійно

	Тема 7. Концепція абсурду, самогубства та «Ніщо» у А.Камю. Проблема життя та смерті у філософії та культурі. Смерть як онтологічна та духовна проблема людства. Інтерпретація феномену смерті у різних культурах та традиціях у Ф.Арьеса.	2	Само стійно
	Тема 8. Сучасна антропологічна ситуація: розширення поля екзистенціалів в сучасній філософії. Проблема апофатичності та ідентичності людини. Екзистенційні мотиви в філософії постмодерну та постструктуралізму. Інформаційна ера та її вплив на екзистенцію людини. Критерії людського щастя. Самотність людини в інформаційному середовищі.	2	2
	Усього лекцій	16	6
	Практичне заняття	8 год	2 год.
	Практичне заняття 1. Предмет екзистенційної моделі розуміння людини. Світоглядні основи екзистенціалізму.	2	2
	Практичне заняття 2. Місце людини в античній філософії софісти і Сократ; платонізму та неоплатонізм.	2	Само стійно
	Практичне заняття 3. Патристика; Схоластика як проблема щастя людини. Філософське значення Біблії; гуманізм епохи Відродження; натурфілософія.	2	Само стійно
	Практичне заняття 4. Екзистенційні концепції у філософії Нового часу та у французькому Просвітництві.	2	Само стійно
	Практичне заняття 5. Антропологія І.Канта. Критичні мотиви Кіркегора стосовно Гегеля. Марксизм про проблема людини та сучасність.	2	Само стійно
	Практичне заняття 6. Особливості антропологічної філософії; «філософія життя» Шопенгауера та Ніцше; психоаналіз З.Фрейда як осмислення сутності людини.	2	Само стійно
	Практичне заняття 7. Людина в концепціях структуралізму М.Фуко.	2	Само стійно
	Практичне заняття 8. Загострення екзистенційної ситуації в сучасній постмодерністській філософії. Проблема екологічної етики. Інформаційне суспільства та проблема людини.	2	Само стійно
	РАЗОМ	32	8
	Самостійна робота	58	82
	Підготовка до лекцій та семінарських занять	28	12
	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	20	30
	Підготовка до складання заліків	10	40
	УСЬОГО 90 год. 3 кр ECTS	90	90

9 Методи навчання

Лекції є інформаційно-словесними з використанням електронних дидактичних демонстраційних матеріалів (презентацій). Застосовуються на лекції такі методи, як бесіда та евристична бесіда, під час яких використовується чітка система, заздалегідь визначених запитань, які сприяють активному засвоєнню студентами системи фактів, нових понять та закономірностей.

Підготовка до лекції передбачає опрацювання матеріалу попередньої лекції за конспектом та рекомендованою літературою.

Практичні заняття починаються з пояснення і відповідей на питання студентів. Далі виконуються практичні вправи за певним зразком; дискусія по проблемах.

Підготовка до практичних занять передбачає опрацювання лекційного матеріалу.

Опрацювання розділів програми, які не розглядаються під час лекцій, передбачає підготовку студентами конспекту відповідних тематичних питань. Для цього використовується рекомендована література.

Підготовка до модульного контролю передбачає опрацювання теоретичних питань із наданого переліку.

10. Методи контролю

Поточний контроль

- Оцінювання ступеню активності аспірантів та якості їх виступів з доповідями та коментарів при проведенні дискусій на практичних заняттях.
- Оцінювання індивідуальних завдань (есе, статті, доповідь).
- Перевірка індивідуальних завдань (оформлення наукової дослідної роботи/гранту)
- Перевірка розуміння аспірантами теоретичного та практичного програмного матеріалу в цілому, здатність творчо використовувати накопиченні знання та вміння.
- Підсумковий контроль (залік).